

POSUDEK ŠKOLITELE DISERTAČNÍ PRÁCE

Jméno a příjmení doktoranda: **Mgr. Zdeňka PAVELKOVÁ**
Studijní program: Ošetrovatelství
Školitel: doc. MUDr. et Mgr. Alan Bulava, Ph.D.
Název disertační práce: **Ošetrovatelství v rozvoji moderních léčebných metod u pacientů s fibrilací síní.**

Práce čítá 118 stran, 2 obrázky, 8 tabulek, 36 grafů, 5 příloh a 118 citací odborné literatury. Vlastní práce je rozčleněna do 6 kapitol, kterým předchází úvod a následuje seznam obrázků, tabulek a grafů, seznam použitých zdrojů a přílohy. Vlastní práce zahrnuje teoretická východiska, cíle práce a hypotézy, metodiku, výsledky, diskusi a závěr.

I. Téma práce

S rozšiřováním indikací k nefarmakologické léčbě fibrilace síní (FS) výrazně narůstá populace pacientů podstupující radiofrekvenční katérové ablace (RFA) a tedy vyžadujících odbornou ošetrovatelskou péči, což zpětně klade zvýšené nároky na nelékařská povolání pečující o pacienty ve specializovaných kardiocentrech. Ošetrovatelství jako moderní vědní disciplína vyžaduje odborně vzdělané sestry, jež budou zajišťovat kvalitní ošetrovatelskou péči. Zároveň do medicíny, a do kardiologie obzvláště, proniká jen stěží uchopitelný technický pokrok a celý tento obor se značně v mnoha oblastech technokratizuje. Tento palčivý problém je nutno zejména na úrovni ošetrovatelské péče vyvážit humanistickým a holistickým přístupem k pacientovi, při respektování jeho potřeb, vůle a osobnosti. V této souvislosti vyvstává do popředí hodnocení kvality ošetrovatelské péče a identifikace problémových oblastí v uspokojování potřeb pacientů s FS před a po RFA. A právě proto je také téma práce vysoce aktuální.

II. Metodika zpracování

Práce si vytýčila 5 cílů: zjistit problémové oblasti v uspokojování potřeb u pacientů s FS 1. před a 2. po RFA, 3. zjistit, jak pacienti vnímají poskytovanou ošetrovatelskou péči, 4. zjistit, jak sestry vnímají ošetrovatelskou péči a 5. zjistit vliv edukace pacienta s touto srdeční arytmií. V rámci těchto cílů bylo z mého pohledu optimálně definováno 6 hypotéz.

Metodicky se jednalo o kvantitativní výzkum dotazníkovou metodou, kdy byl v 1. fázi výzkumu zjišťující stav před a po RFA použit nestandardizovaný dotazník obsahující 11 jednoduchých otázek. V druhé fázi výzkumu byl použit dotazník CBI-24 společně s dalším dotazníkem zjišťujícím edukaci pacientů a přístup sester. Statistické metody byly zvoleny správně.

Práce je po formální i odborné stránce velmi dobře zpracována a je provázena přehlednou a didakticky velmi srozumitelnou dokumentací. Jsou zde zanedbatelné formální nedostatky ve smyslu nečetných překlepů nebo drobných nepřesností (např. graf 8, kde je v popisu sloupců zjevně zaměněna odpověď „nevím“ a odpověď „ne“).

III. Výsledky disertační práce

Práce jednoznačně ukázala, že se kvalita života u pacientů s FS po intervenčních zákrocích (RFA) významně zvyšuje, a to nejen v oblasti fyzických potíží (např. bolest), ale i v oblasti

potíží psychických (např. úzkost či deprese). Zároveň práce poukázala na naprosto neefektivní formu edukace pacientů používanou v současné klinické praxi: např. až 16 % nemocných si nepamatovalo, zda byla vůbec nějaká edukace provedena. Edukace byla přitom prováděna v 85 % formou ústní komunikace, jiné formy byly použity zřídka. Alarmujícím zjištěním dále bylo, že znalosti o užívání antikoagulancií uvádělo jen něco málo přes 1/3 pacientů, ačkoliv jsou o tomto všichni nemocní informováni speciálním informovaným souhlasem, který podepisují, protože antitrombotická léčba je u nich po provedené RFA v prvních 3 měsících po zákroku kritická. Výsledky práce dále ukázaly především na to, že pacienti jak před, tak i po RFA pro FS hodnotí lépe uspokojování svých fyzických potřeb ve srovnání s potřebami psychickými. Sestry se navíc zjevně více zabývají technickou než humanistickou oblastí a orientují se spíše na výkony, než na vytvoření vztahu jistoty a bezpečí. V dimenzi „jistota“ dotazníku CBI-24 bylo zaznamenáno podobné vnímání ošetrovatelské péče pacienty i sestrami. V dimenzi „znalosti a dovednosti“ bylo prokázáno poměrně rozdílné vnímání mezi těmito skupinami: pacienti v průměru hodnotili sestry lépe než sestry samy sebe. V třetí dimenzi „respektování“ bylo hodnocení pacientů a sester opět podobné. V dimenzi „propojenost“ hodnotili pacienti ošetrovatelskou péči kladněji než samotné sestry.

IV. Splnění cíle disertační práce

Teoretické části práce jak z pohledu zpracování medicínské materie, tak i z pohledu ošetrovatelských věd nelze nic podstatného vytknout. Disertační práce splnila stanovené cíle a samotný vznik této práce v úzké spolupráci se školitelem, jakož i způsob jejího provedení prokazuje, že je autorka schopná a připravená k samostatné tvořivé vědecké činnosti.

V. Význam pro společenskou praxi nebo pro další rozvoj vědy

Výsledky ukázaly především na to, že pacienti jak před, tak i po RFA pro FS hodnotí lépe uspokojování svých fyzických potřeb ve srovnání s potřebami psychickými. Sestry se navíc zjevně více zabývají technickou než humanistickou oblastí a orientují se spíše na výkony, než na vytvoření vztahu jistoty a bezpečí. Z tohoto pohledu vyvstává jako trvalá potřeba pro společenskou praxi posilovat roli sester v péči o kardiologické pacienty a neustále zdůrazňovat (během samotné výchovy sester na vysokých školách, ale i následně v rámci celoživotního vzdělávání) nutnost zachování a posilování humanistického přístupu k pacientovi. Právě proto je práce doplněna návrhem certifikovaného kurzu pro sestry s názvem „Podpora humanistického přístupu v ošetrovatelské péči a komunikačních technik v kardiologii“. Kromě toho, že se kurz zaměřuje na prohloubení znalostí koncepčních modelů ošetrovatelství a jejich aplikace v praxi, zdůrazňuje potřebu edukace v oblasti komunikačních technik a nutnost vytvoření edukačního plánu.

VI. Doporučení k obhajobě

Na základě výše uvedeného doporučuji disertační práci Mgr. Zdeňky Pavelkové **“Ošetrovatelství v rozvoji moderních léčebných metod u pacientů s fibrilací síní”** k obhajobě a dále na základě úspěšné obhajoby k udělení akademického titulu Ph.D. dle § 47 Zákona o vysokých školách č. 111/1998 Sb., v platném znění.

V Českých Budějovicích dne 14. 11. 2015

Doc. MUDr. Mgr. Alan Bulava, Ph.D.
Školitel, ZSF JU v Českých Budějovicích
Kardiocentrum – kardiologie
Nemocnice České Budějovice, a.s.